

Kannuksen kaupungin kouluverkko ja koulun toimintaan liittyvät oppilasrajat

Kasvatus- ja opetuslautakunta 20.05.2024 § 34
303/12.00.00/2023

Valmistelijat: kasvatus- ja opetusjohtaja Leena Kivijakola,
perusopetuksen rehtori Tarja Mäkelä

Kunta on perusopetuslain 628/1998 4 §:n mukaan velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. Kunta on lain 6.2 §:n mukaan myös velvollinen osoittamaan oppilaalle lähikouluperiaatteen mukaisen koulupaikan. Kannuksessa kasvatus- ja opetuslautakunta järjestää kannuslaisten varhaiskasvatus- ja koulutuspalvelut sekä vastaa siitä, että ne toimivat erityislainsäädännön edellyttämällä tavalla. Kasvatus- ja opetuslautakunta ohjaa ja valvoo palvelutuotantoa vastaamaan toimintaympäristön muutoksia sekä asiakkaiden tarpeita.

Kannuksen kaupungin talousarviossa 2024 tavoitteeksi ja toimenpiteeksi on kirjattu Koulutuksen linjat -asiakirjan päivittytyö sekä kouluverkkotarkastelu. Kouluverkkotarkastelu tuli ajankohtaiseksi, koska ennusteiden mukaan alakoulujen kokonaisoppilasmäärä laskee lukuvuonna 2027-2028 alle Takalo-Raasakan tämän hetkisen kokonaisoppilasmäärän. Takalo-Raasakan oppilasmäärä on tällä hetkellä 369 ja lukuvuonna 2027-2028 alakoulujen kokonaisoppilasmäärä on ennusteen mukaan 345. Lukuvuonna 2029-2030 oppilaita on alakoulussa ennusteen mukaan yhteensä 301. Ennusteiden mukaan Märsylän oppilasmäärä on lukuvuonna 2025-2026 alle 25 oppilasta ja Roikolan oppilasmäärä laskee lukuvuonna 2027-2028 alle 35 oppilaan rajan. Oppilasmäärän väheneminen vaikuttaa toiminnan lisäksi kaupungin saamiin valtionosuuksiin.

Koulujen lakkauttaminen on kunnan päätösvaltaan kuuluva asia. Koulun lakkauttamista koskevassa päätöksenteossa kunta opetuksen järjestäjänä arvioi, mitä selvityksiä se päätöksen valmistelemiseksi tarvitsee. Hallintolain 31 §:n mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

Lakkauttamispäätöstä valmisteltaessa on huomioitava perusopetuslain 6 §:n 1 momentti, jonka mukaan opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden koulumatkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä.

Kannuksessa on valmisteltu 2003 Koulutuksen linjat -asiakirja, jossa linjataan koulun toimintaa seuraavasti: Koulu toimii kaksiopettajaisena, mikäli koulun oppilasmäärä laskee alle 35:n. Mikäli koulun oppilasmäärä laskee alle 25:n ja ennusteet kahden

seuraavan vuoden ajalta osoittavat samaa, koulu lakkaa." Asiakirja hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 22.9.2003 (§ 78).

Valtuusto hyväksyi 14.12.2010 (§ 57) päivitetyn Koulutuksen linjat -asiakirjan. Asiakirjassa oppilasrajat kyläkoulujen toiminnassa pidettiin samana kuin 2003 laaditussa asiakirjassa. Asiakirjassa todetaan lisäksi seuraavaa:

"Toiminnan ja talouden suunnittelussa lähtökohtana on mahdollisimman hyvien edellytysten luominen opetus- ja kasvatustyölle. Resurssit kohdistetaan koulutukselle annettujen tavoitteiden kannalta optimaalisesti niin että niitä on riittävästi koulutuspalveluiden määrän, laadun ja palvelutuotannon rakenteen sekä organisoinnin kannalta."

"Tavoitteena on taata perusopetukseen laadukas ja kokonaistaloudellisesti edullinen opetus sekä sosiaalisesti hyvä ympäristö."

"Kustannukset/oppilas pyritään pitämään valtakunnallisen keskiarvon tasolla. Kouluverkko suhteutetaan oppilasmäärään niin, että annettava opetus on pedagogisesti laadukasta ja kokonaistaloudellisesti edullista."

Kasvatus- ja opetuslautakunta päätti kokouksessaan 18.12.2023 (§ 61) nimetä Koulutuksen linjat -asiakirjan ohjaus- ja työryhmän jäsenet ja pyytää mainittuja tahoja nimeään edustajansa. Ohjausryhmä ja esi- ja perusopetuksen työryhmä toimivat myös kouluverkkopäätöksen valmistelussa. Ohjausryhmän ja esi- ja perusopetuksen työryhmien kokoonpanot ovat seuraavat:

Ohjausryhmä:

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Eero Hanni
Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Anja Törmä
Kasvatus- ja opetuslautakunnan puheenjohtaja Pauli Haaponiemi
Kaupunginjohtaja Jussi Niinistö
Talous- ja hallintojohtaja Leena Sämpi
Tekninen johtaja Johanna Vakkuri
Kasvatus- ja opetusjohtaja Leena Kivijakola
Perusopetuksen rehtori Tarja Mäkelä
Perusopetuksen ja lukion rehtori Maria Seppä

Esi- ja perusopetuksen työryhmä:

Varhaiskasvatuspäällikkö Kirsi Salonen
Perusopetuksen rehtori Tarja Mäkelä
Perusopetuksen ja lukion rehtori Maria Seppä
Kasvatus- ja opetusjohtaja Leena Kivijakola
Henkilökunta/päälouottamusmies edustaja, Kaisa Lukkarila
Kasvatus- ja opetuslautakunnan jäsen Mira Kannussaari
Kasvatus- ja opetuslautakunnan puheenjohtajalla läsnäolo-oikeus

Lautakunta päätti lisäksi, että kouluverkkotarkastelun valmistelussa käytetään ulkopuolista konsulttia. Ohjausryhmä valitsi

kokouksessaan 13.2.2024 konsultiksi Vertikal Oy:n. Ohjausryhmässä päätettiin, että kouluverkko ja oppilasrajat -asia valmistellaan ja käsitellään kasvatus- ja opetuslautakunnassa sekä kaupunginhallituksessa siten, että kaupunginvaltuusto voi asiasta päättää kokouksessaan 3.6.2024. Päätös liitetään koulutuksen linjat asiakirjaan, joka on hyväksyttävänä joulukuun valtuustossa.

Hallintolain 41 §:n mukaisesti asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä sekä antaa tieto sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Ratkaisuvälillä koulujen lakkauttamisesta kuuluu kaupunginvaltuustolle.

Kuulemiset

Hallituksen kyselytunti järjestettiin Märsylän koululla 20.2.2024, missä kouluverkko oli keskustelussa isossa roolissa. Valmisteluun saatiin kyläläisten kannanottoja ja kysymyksiä.

Huhtikuussa 2024 molemmilla kyläkouluilla järjestettiin samansisältöiset keskustelutilaisuudet. Keskustelutilaisuudet olivat Märsylän koululla 9.4.2024 ja Roikolan koululla 11.4.2024. Lisäksi oli tilaisuus kaupunginviraston valtuustosalissa 15.4.2024. Kaikki illat olivat avoimia kaikille kuntalaisille. Tilaisuuksista tiedotettiin koulun kautta koteihin, nettisivuilla ja Facebookissa. Lisäksi tilaisuuksista oli ilmoitus Lestijoki-lehdessä 4.4.2024.

Märsylän ja Roikolan tilaisuuksissa aiheina olivat mm

- kouluverkon eri skenaariot
- kouluverkon mahdollisten muutosten ennakkovaikutusten arviointi - mitä vaikutuksia lapsiin, perheisiin, kouluun, koulumatkoihin, harrastusmahdollisuuksiin, kunnan talouteen eri vaihtoehtojen kohdalla. Mitkä asiat ovat tärkeitä, mitkä asiat huolettavat
- eri kokoisten koulujen edut ja haasteet
- Kannuksen kustannusrakenne verrokkikuntiin verrattuna
- oppilasennusteet
- kyläläisten toiveet ja ideat

Kaupunginviraston tilaisuudessa aiheena oli lisäksi Raasakan uudet tilat ja varhaiskasvatuksen uusien tilojen hankesuunnittelu. Mukana keskustelemassa oli kaupungin johtavia päättäjiä ja viranhaltijoita. Kyläkierroksella kerättiin kuntalaisten kommentteja ja kysymyksiä valmistelun pohjaksi. Tilaisuuksista laadittiin muistiot päätöksen valmistelun tueksi. Tilaisuuksissa esitettyä materiaalia löytyy liitteestä Kannus - kouluverkkopohdinta.

Kaikille avoin kouluverkkokysely oli avoinna 16.4.-30.4. Kyselyllä selvitettiin esim. mitkä asiat ovat tärkeitä lapsen koulunkäynnissä ja miten niiden koetaan muuttuvan eri kouluverkkoskenaarioiden kohdalla. Kyläkoulujen oppilaiden kuuleminen järjestettiin opettajien johdolla 29.4.-10.5. Henkilökunnalta saatiin kommentit molemmilta kyläkouluilta. Lisäksi järjestettiin koko alakoulun henkilökunnalle tiedotus ja kuulemistilaisuus 8.5. Märsylän vanhempainyhdistyksen

kannanotto asiaan saatiin 30.4.2024. Yhteenvedot kuulemisista, nettikyselystä ja kannanotosta löytyvät liitteestä Kouluverkko 20.5.2024.

Työryhmien, lautakunnan ja valtuuston tilaisuudet:

Ohjaus- ja työryhmien tapaamiset järjestettiin seuraavasti:

- Ohjausryhmä 13.2.
- Esi- ja perusopetuksen työryhmä 5.3.
- Ohjausryhmä ja esi- ja perusopetuksen työryhmä 8.4. ja 6.5.

Lautakunta on käsitellyt asiaa 13.11 - 18.12 - 18.3 - 29.4.

Lautakunnan ja valtuuston yhteisessä iltakoulussa 13.5.2024 käytiin läpi seuraavat asiat (lisätietoa liitteissä):

1. Kannus - kouluverkkopohdinta
2. Kuulemisten (kuntalaiset, oppilaat, henkilökunta) kautta saatu tieto
3. Nettikyselystä saatu kouluverkkomuutoksen vaikutusten arviointi
4. Märsylän vanhempainyhdistyksen kannanotto
5. Oppilasmäärien ennusteet
6. Oppilaiden sijoittuminen ja tilojen riittävyys kouluverkkomuutostilanteessa
7. Valtuuston päättämä toimitilaohjelma kyläkoulujen osalta (valtuusto 17.4.2023 § 18)
8. Koulukiinteistöjen investointivaraukset suunnitteluvuosille (TA 2024)
9. Talouskatsaus
10. Kouluverkkomuutoksen kustannusvaikutukset
11. Ohjausryhmän linjaukset
12. Lautakunnan ja valtuuston iltakoulun linjaukset 13.5.

Kasvatus- ja opetusjohtaja

Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle kokonaisarvion perusteella, että:

1. Märsylän koulun toiminta päättyy 31.5.2025, eli lukuvuoden 2024-2025 lopussa, jolloin oppilasmäärä laskee alle valtuuston 14.12.2010 päättämän 25 oppilaan rajan. Tällöin yhdysluokkaopetuksessa suoritettavat opinnot jatkuvat oikea-aikaisesti seuraavalle lukuvuodelle ja muutokseen valmistautumiseen jää aikaa. Uuteen kouluun tutustumiset sisällytetään lukuvuosisuunnitelmaan. Märsylän oppilaat sijoitetaan Raasakan kouluun.
2. Keskustan oppilaat sijoitetaan Raasakan ja Takalon kouluihin alakoulun rehtorin päätöksellä siten, että ryhmäkoot ovat mahdollisimman tasaisia,
3. Kannuksessa ei jatkossa toimi kaksiohjaajista koulua, eli Roikolan koulun toiminta päättyy, kun oppilasmäärä laskee alle 35 oppilaan rajan. Mahdollisen lakkauttamispäätöksen jälkeen koulu toimii yhden lukuvuoden, jotta muutokseen valmistautumiseen jää aikaa. Uuteen kouluun tutustumiset sisällytetään lukuvuosisuunnitelmaan. Oppilaiden sijoittumisesta päätetään mahdollisen koulun lakkauttamispäätöksen yhteydessä.

4. Kouluverkkoon nyt tehtävät linjaukset kirjataan päivitettyyn Koulutuksen linjaukset -asiakirjaan, joka on kokonaisuudessaan hyväksyttävänä joulukuun valtuustossa.

Päätös

Rehtori Tarja Mäkelä oli asiantuntijana paikalla tämän asian esittelyn ajan.

Manolis Huuki esitti, että oppilasrajat pidetään entisenä. Koulu toimii kaksiopettajaisena, mikäli koulun oppilasmäärä laskee alle 35:n. Mikäli koulun oppilasmäärä laskee alle 25:n, koulu lakkaa.

Lasse Lehtinen kannatti esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kasvatus- ja opetusjohtajan päätösehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys, joten on suoritettava äänestys. Puheenjohtaja esitti, että asian ratkaisemiseksi suoritetaan kädennostoäänestys. Äänestystapa hyväksyttiin yksimielisesti. Puheenjohtaja esitti äänestyksen suoritettavaksi siten, että ne jotka kannattavat kasvatus- ja opetusjohtajan ehdotusta äänestävät "jaa" ja ne jotka kannattavat Manolis Huukin esitystä äänestävät "ei". Äänestystapa hyväksyttiin yksimielisesti.

Suoritettussa äänestyksessä annettiin ääniä seuraavasti:

Kasvatus- ja opetusjohtajan pohjaehdotus "jaa":

Kari Gromoff
Mira Kannussaari
Marko Kallio
Pauli Haaponiemi

Manolis Huukin esitys "ei":

Manolis Huuki
Lasse Lehtinen
Sirkka Juusela-Pekkarinen
Eija Ylikangas

Puheenjohtaja totesi, että äännet ovat menneet tasan, joten puheenjohtajan ääni ratkaisee ja kasvatus- ja opetuslautakunta on kohdan 3 osalta hyväksynyt kasvatus- ja opetusjohtajan ehdotuksen asiassa.

Kohtien 1, 2 ja 4 osalta kasvatus- ja opetuslautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä kasvatus- ja opetusjohtajan ehdotuksen asiassa.

Manolis Huuki jätti eriävän mielipiteen, joka liitetään pöytäkirjaan.